

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W Mławie**

w roku szkolnym 2023/2024

STRUKTURA PROGRAMU REALIZACJI WSDZ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 im. Mikołaja Kopernika w Mławie

CZEŚĆ I

1. Postawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej
 - A Cel preorientacji
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposoby realizacji
 - 4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III
 - A Cel orientacji zawodowej
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposób realizacji
 - 4.3 Oddziały w klasach IV-VI
 - A Cel orientacji zawodowej
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposób realizacji
5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

CZEŚĆ II

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024
2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

CZEŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ
2. Słownik pojęć

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59 (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo oświatowe)
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
- Obwieszczenie MEN z dnia 1 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325).
- Rozporządzenie MEN w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1798) .

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci i uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy w szkole:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy.

3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji.
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
6. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.
7. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
8. Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wychowawcy:

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- ✓ włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- ✓ realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- ✓ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- ✓ współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- ✓ współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej

- i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- ✓ przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- ✓ prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- ✓ organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- ✓ współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- ✓ włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- ✓ włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- ✓ organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- ✓ rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- ✓ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- ✓ udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- ✓ współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- ✓ opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- ✓ włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- ✓ współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- ✓ udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- ✓ organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

A. Cel preorientacji

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

B. Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

C. Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- a. podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- b. podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- c. podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I-III

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

B. Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - ✓ **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - ✓ **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - ✓ **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.3 Oddziały klas IV-VI

A Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - ✓ **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - ✓ **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - ✓ **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

5.Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

A Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- badanie ankietowe - ankieta diagnostyczna dla uczniów, rodziców, i nauczycieli lub
- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy.
/ wybór należy do wychowawców i doradcy zawodowego/.

CZĘŚĆ II

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024

Lp.	Tematyka/działania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oddział
1.	W oddziałach przedszkolnych w ramach realizacji programu doradztwa zawodowego zaplanowano spotkania z: <ul style="list-style-type: none">• Policjantami Poznanie z zawodem policjanta. Poznanie zasad bezpiecznego poruszania się po przejściach dla pieszych i jak należy dbać o bezpieczeństwo.• Leśnikiem Poznanie zawodu leśnika. Poznanie zasad bezpiecznego poruszania się po lesie i jak się w nim zachowywać oraz zdobycie wiedzy na temat jak zwierzęta przygotowują się do zimy.• Bibliotekarką	Październik – czerwiec	Nauczyciele wychowania przedszkolnego/ doradca zawodowy	Oddziały przedszkolne

<p>Poznanie zawodu bibliotekarki oraz specyfiki jej pracy. Zdobyć nową wiedzę na temat pracy w bibliotece.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lekarzem Poznanie zawodu lekarza oraz specyfiki jego pracy. Zdobyć nową wiedzę na temat dbania o zdrowie. • Mechanikiem Zapoznanie z zawodem mechanika oraz specyfiką jego pracy. • Fizjoterapeutą Poznanie zawodu fizjoterapeuty. Zapoznanie z zasadami jak należy dbać o nasze ciało, jak ważna jest prawidłowa postawa ciała podczas siedzenia oraz jakie należy wykonywać ćwiczenia, aby mieć prawidłową postawę. • Strażakiem Poznanie zawodu strażaka oraz specyfiki jego pracy. Poznanie zasad bezpieczeństwa jakie trzeba zachować podczas pożaru bądź innego zdarzenia w którym biorą udział strażacy. <p>Zapoznanie dzieci z takimi zawodami jak: muzyk, tancerka, nauczyciel, kierowca, fotograf, murarz, krawcowa, piekarz, weterynarz, listonosz, stomatolog, ogrodnik, pszczelarz, astronauta, ratownik.</p> <p>Program orientacji zawodowej będzie realizowany co miesiąc w danej tematyce zajęć. Przedszkolaki będą uczestniczyć w zajęciach podczas których będą mieli możliwość wypowiedzenia się na dany temat oraz będą mieli przygotowane filmy edukacyjne i zagadki tematyczne.</p> <p>Konkurs plastyczny „Zawody moich rodziców”</p>	<p>marzec</p>	<p>Nauczyciele wychowania przedszkolnego/ doradca zawodowy</p> <p>Doradca zawodowy/ Monika Wodowska</p>	<p>Oddziały przedszkolne</p>
---	---------------	---	------------------------------

2.	<p>„Poznajemy się” „Nasze zainteresowania” „Kim są moi rodzice?” „Poznajemy zawód weterynarza” „Zawód św. Mikołaja” „Pierwsza pomoc – praca lekarza, policjanta, strażaka” „Wyprawa z leśnikiem” „Czym zajmuje się astronom?” „Co robią dekarze? Projektujemy dom” „Kto pracuje w bibliotece? Nasza biblioteka” „Poznajemy Polskę z przewodnikiem”</p> <p>Konkurs plastyczny „Zawody moich rodziców”</p>	<p>wrzesień wrzesień październik listopad grudzień styczeń luty marzec kwiecień maj czerwiec</p> <p>marzec</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej/ doradca zawodowy</p> <p>Joanna Polakowska / doradca zawodowy</p>	<p>Klasy 1</p>
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kto pracuje w naszej szkole? nauczyciel, bibliotekarz, pedagog, psycholog, sekretarz, sprzątaczką, kierowca, woźny 2. Ptasię pożegnania – ornitolog 3. W autobusie i w tramwaju - kierowca, motorniczy 4. Jesień w ogrodzie warzywnym - ogrodnik 5. Owocowe królestwo - rolnik, sadownik 6. Na straganie zamieszanie – zabawa w sklep, sprzedawca, ekspedientka, kasjer 7. Jesień w polu - rolnik 8. Jem to, co zdrowe - dietetyk 9. Trudny zawód – nauczyciel 10. Wycieczka do lasu - leśniczy 11. Jesienny koncert – Fryderyk Chopin - kompozytor, pianista 12. Zwierzęta szykują się do zimy - leśnik 13. Skarby naszej Ziemi - górnik 14. Jak powstało państwo polskie? - historyk 15. Narodowe Święto Niepodległości - żołnierz, polityk 16. Klasowe muzeum pamiątek - kustosz, konserwator, przewodnik 17. Pogodowy kalejdoskop - meteorolog, synoptyk 18. Stroje na jesienne chłody - projektant, krawiec, stylistka 19. Warto być sportowcem! - piłkarz, 	<p>wrzesień</p> <p>październik</p> <p>listopad</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej/ doradca zawodowy</p>	<p>Klasy 2</p>

	<p>20. Czworonożni przyjaciele - weterynarz 21. Pracowite zwierzęta - pszczelarz, bartnik 22. A czas płynie...- zegarmistrz 23. Sporty zimowe - narciarz, łyżwiarz, bobslej, saneczkarz, hokeista 24. Mój dziadek. Nazwy dawnych i rzadkich zawodów - garncarz, bednarz, szewc, kowal, kołodziej, zdun, płatnerz, kuśnierz 25. W polarnej zagrodzie - oceanograf 26. Zdrowie jest ważne! - pediatra, laryngolog, ortopeda, alergolog 27. Numery alarmowe - policjant, strażak, ratownik medyczny 28. II półrocze 29. Wielbiciele książek – bibliotekarz 30. Przed szklanym ekranem – dziennikarz 31. Ubrania dawniej i dziś – krawiec. 32. Wynalazki zmieniają świat - naukowiec, wynalazca. 33. Co zrobić, żeby nie zachorować? – lekarz 34. Zaglądamy do książki kucharskiej. – kucharz 35. Dbamy o wzrok – okulista 36. Dbamy o zęby – dentysta 37. Co zrobić, gdy stanie się wypadek? – ratownik medyczny 38. Potrafimy udzielić pomocy – lekarz 39. Wiosna w sadzie – sadownik, ogrodnik 40. Wiosna w polu i ogrodzie – rolnik 41. Co jest przyjazne, a co szkodliwe? 42. Jak powstaje chleb? – piekarz 43. Na wiejskim podwórku – rolnik 44. W królestwie pszczół – pszczelarz 45. Toruń – miasto Mikołaja Kopernika – astrolog. 46. Przewodnik małego turysty – przewodnik 47. Podejmujemy dobre decyzje dotyczące zdrowia – dietetyk</p>	<p>grudzień</p> <p>styczeń</p> <p>wrzesień/styczeń</p> <p>luty</p> <p>marzec</p> <p>kwiecień</p> <p>maj</p> <p>czerwiec</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej/ doradca zawodowy</p>	<p>Klasy 2</p>
<p>1.</p>	<p>1.Poznanie siebie Uczniowie opisują swoje zainteresowania oraz podają przykłady jak można je</p>	<p>Wrzesień</p>		

<p>rozвивać. Określają swoje mocne strony i działają w sytuacjach zadaniowych.</p> <p>2.Chlebowa Historia Poznanie zawodu piekarza, różnych gatunków pieczywa i zbóż oraz tradycji wypiekania chleba.</p> <p>3.Jesienne pole. Rozmowa na temat trudnej pracy rolnika i wie jakie korzyści przynosi jego trudna praca.</p> <p>4.Wizyta u lekarza. Rozmowa o pracy lekarzy, wybranych specjalności, aptekarzy.</p> <p>5.Mój nauczyciel. Wie na czym polega praca nauczyciela. Odpowiada na pytanie „Kto może zostać nauczycielem?”</p> <p>6.Witaminki Witaminki. Dietetyk - kto to taki?</p> <p>7.W lesie – zawód leśnika. Wskazują zawody związane z hodowlą, opieką nad zwierzętami</p> <p>8.Jak to jest być poetą? Kim jest poeta? O tym jak Julian Tuwim został poetą.</p> <p>9.Zwierzęta naszymi przyjaciółmi wolontariusz, weterynarza. Wskazują zawody związane z opieką nad zwierzętami</p> <p>10.Do kogo zwrócić się o pomoc – psycholog, pedagog, policjant. Znają specyfikę pracy psychologa, pedagoga i policjanta.</p> <p>11.Skarby ziemi. Wypowiadają się na temat trudnej pracy górnika. Znają tradycje i zwyczaje górników.</p> <p>12.Gdy nie było żarówek Kogo nazywamy wynalazcą? Wiedzą kto jest wynalazcą i jakie cechy powinien posiadać.</p> <p>13.W prastarym grodzie. Poznają pracę archeologa. Wie na czym polega jego praca/.</p> <p>14.Wielcy Polscy Sportowcy. Wypowiedzi uczniów na temat dyscyplin sportów zimowych.</p> <p>15.Ze szkoły do laboratorium: zawód laboranta. Wie kto to jest laborant i jakie cechy powinien posiadać.</p> <p>16.W świecie gestów i symboli. Rozmawiają o sposobach komunikowania się osób niesłyszących i niewidomych. Kim jest tłumacz języka migowego i Braille’a.</p>	<p>Wrzesień</p> <p>Październik</p> <p>Październik</p> <p>Październik</p> <p>Listopad</p> <p>Listopad</p> <p>Grudzień</p> <p>Grudzień</p> <p>Grudzień</p> <p>Grudzień</p> <p>Styczeń/luty</p> <p>Styczeń</p> <p>Styczeń</p> <p>Luty</p> <p>Luty</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej/ doradca zawodowy</p>	<p>Klasy 3</p>
---	--	---	----------------

	<p>17.Marzec - Jesteśmy ciekawi świata. Kim był Gutenberg i kto to taki wynalazca?</p> <p>18.Historia astronautyki. Wie czym się zajmuje astronauta i kosmonauta i jakie cechy powinien posiadać.</p> <p>19.Historia fotografii. Poznanie zawodu fotografa. Prezentacja dziejów aparatu fotograficznego i cyfrowego.</p> <p>20.Podróżujemy po lądzie. Gromadzenie nazw zawodów związanych z transportem kolejowym.</p> <p>21.Na lotnisku. Poznanie nazw zawodów naziemnych i latających w samolotach.</p> <p>22.Fantastyczne dzieła architektury. Wyjaśnienie pojęć architektura, architekt.</p> <p>23.Wizyta w teatrze. Poznaje różne zawody związanych z teatrem: aktor, scenarzysta, choreograf tp.</p> <p>24.W pracowni mistrza Matejki. Zna nazwy zawodów artystycznych i potrafi krótko scharakteryzować każdy z nich, wie co to jest oryginał i reprodukcja,.</p>	<p>Marzec</p> <p>Marzec</p> <p>Kwiecień</p> <p>Kwiecień</p> <p>Maj</p> <p>Maj</p> <p>Czerwiec</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej/ doradca zawodowy</p>	<p>Klasy 3</p>
2.	Kim jestem?	wrzesień/ październik	Wychowawcy	oddziały klas 4
3.	Zawód marzeń.	listopad / grudzień	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 4
4.	Wszyscy jesteśmy zdolni - moje mocne strony?	styczeń / luty	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 4
5.	Zawód i wartości, które za sobą niesie.	marzec/ kwiecień	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 4
6.	Zawód rodziców. Czy chciałbym taki uprawiać?	maj/ czerwiec	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 4
7.	Grupy zawodów - Człowiek - człowiek, człowiek - technika.	wrzesień / październik	Wychowawcy, doradca zawodowy	oddziały klas 5
8.	Grupy zawodów - Człowiek - dane, człowiek - przyroda	listopad/ grudzień	Wychowawcy, doradca zawodowy	oddziały klas 5
9.	Określanie potencjału edukacyjno-zawodowego	cały rok szkolny	Nauczyciele, wychowawcy , doradca	uczniowie kl. 5

	uczniów		zawodowy	
10.	Czym jest praca?	styczeń /luty	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 5
11.	Czym się interesuję? - Moje hobby, moja pasja - czy to też praca.	marzec/ kwiecień	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 5
12.	Uzdolnienia i predyspozycje - jakich przedmiotów lubię się uczyć?	maj	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 5
13.	Jaki mam temperament- jaki zawód byłby dla mnie odpowiedni?	czerwiec	Wychowawcy, doradca zawodowy	oddziały klas 5
14.	Droga do sukcesu - plany i realizacja.	wrzesień / październik	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 6
15.	Jak podejmować decyzję?	listopad/ grudzień	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 6
16.	Nauka wartością- wiedza podstawą osiągniętych efektów.	styczeń/ luty	Wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy	oddziały klas 6
17.	Źródła wiedzy - umiejętności - korzystanie z różnych zasobów i źródeł wiedzy.	marzec/ kwiecień	Nauczyciele, bibliotekarz, wychowawcy	oddziały klas 6
18.	Rola pieniądza we współczesnym świecie - czy pracujemy tylko dla pieniędzy.	maj/ czerwiec	Wychowawcy, doradca zawodowy	oddziały klas 6
19.	Zmienia się świat, zmieniam się ja.	czerwiec	Wychowawcy, doradca zawodowy	oddziały klas 6
20.	Wszyscy jesteśmy zdolni!	Wg tyg. plan zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
21.	Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
22.	Umiejętności a zawód.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
23.	Moje umiejętności.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
24.	Czym się interesuję?	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
25.	Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7

26.	Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
27.	Zawody w moim najbliższym otoczeniu.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
28.	Od elektryka do kierownika.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
29.	Kompetencje na rynku pracy.	Wg tyg. plany zajęć	Doradca zawodowy	oddziały klas 7
30.	Konkurs fotograficzny „Moje zdrowe śniadanie”	Kwiecień	Bożena Piotrkowska/ doradca zawodowy	Uczniowie klas 4 -7
31.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Cały rok	Doradca zawodowy	Uczniowie klas 1-7

Metody i formy: pogadanka, praca plastyczna, film edukacyjny, zabawy ruchowe, prezentacja postaci, rozmowa nauczająca, praca z opowiadaniem, zabawy ruchowe i naśladowcze, zabawa badawcza, zabawy słuchowe, spotkanie, zabawy dydaktyczne, grupowa praca plastyczna, burza mózgów, zajęcia warsztatowe, tworzenie mapy myśli, wykład, prezentacja multimedialna.

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze.

Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

Szczegółowe zapisy działań tabela 1.

2.1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mławie (wg potrzeb)

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2.2 Współpraca z lokalnymi regionalnymi pracodawcami (wg potrzeb) w zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych;
- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o na temat specyfiki pracy;
- w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;

CZĘŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ” , odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy , który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji.

Przyjęte metody: analiza dokumentacji, badania ankietowe. Ewaluacja jest prowadzona co roku lub pod koniec cyklu kształcenia.

2. Słownik pojęć

- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- **Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz.U. z 2019 r., poz. 639).
- **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo oświatowe* art. 109.1. pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1798).

- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Uczeń** – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).
- **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.

Niniejszy „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” opracowano w oparciu o:

- Podstawy prawne oraz :
 - o *Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) poszczególnych typów szkół* – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Wersja sprzed wejścia w życie rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego.
- *Przykładowe programy doradztwa zawodowego dla poszczególnych typów szkół z proponowanymi scenariuszami* – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Wersja sprzed wejścia w życie rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego.
- *Materialów Aliny Urbańskiej*, powiatowego konsultanta ds. doradztwa edukacyjno-zawodowego w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chojnicach.

*Aktualizacji dokonała
Katarzyna Chmielewska-Jeziorska*